

Toldbodgade

Rapport for sondageundersøgelse

NÆM 2006:100

Næstved Museum 2006

Rapport for mindre sondageundersøgelse ved Toldbodgade, Næstved

J.nr. NÆM 2006:100

04.05.07; Ll. Næstved Jorder, Herlufsholm Sogn, Ø. Flakkebjerg Herred, tidl. Sorø Amt

Forudsætninger

I forbindelse med en vurdering af mulige arkæologiske interesser på matr.nr 9q-r-s, Ll. Næstved Jorder foretog Næstved Museum 13. marts 2006 en mindre, sonderende undersøgelse på det frie areal østligt på matr.nr. 9q. Undersøgelsen blev varetaget af museumsinspektør Thomas Roland for museets egne midler. Maskinarbejdet udførtes af Skipper Mortensen fra Skippers Dræning.

Undersøgelsens forløb

På parkeringsområdet foran den tidligere maskinhal udlagdes en 1,8 m bred ca. 12,5 m lang sondagegrøft ca. 7 m sydøst for gavlen og parallelt med denne (dvs. i stort set nordøst-/sydvestlig retning). Grøften sluttede i nordøst ca. 5,30 m fra den lavere bygning nord for.

Der blev i hele grøftens længde gravet til undergrund, bortset fra de tre nordligste meter, hvor en rør- eller ledningsnedgravning skar sig på tværs af grøften. Da det var usikkert, om ned-

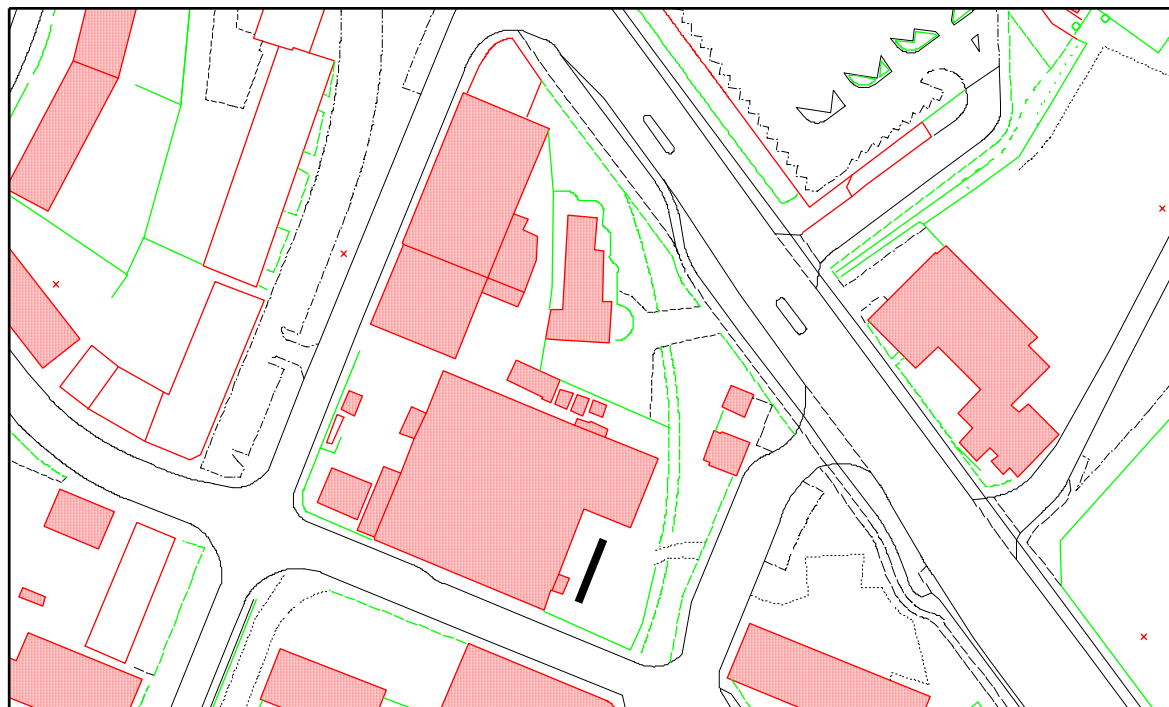

Fig. 1 Placering af sondagegrøft

nedrevet konstruktion i den sydvestlige del af grøften, bl.a. markeret af en under terræn endnu stående lodret jerndrager.

Under konstruktionens forstyrrelser i den sydlige del af grøften sås enkelte andre lag direkte over undergrunden, bl.a. et lag med en del jernudfældninger. Der fremkom intet daterende materiale i disse lag, hvorfor de ikke kunne placeres tidsmæssigt. Selv om lagene af karakter umiddelbart syntes at tilhøre nyere tid, kan en ældre datering evt. til middelalderen ikke udelukkes.

Konklusion

Ud fra ældre kortmateriale at dømme, ligger undersøgelsesområdet - og det kommende byggeareal - på grænsen mellem lavereliggende, tidligere fugtige drag langs Susåen, og højereliggende brinker (jf. fig. 2). Brinkerne henlå i 1800-tallet som marker, og må betragtes som relativt tørre. Kulturlagene var i sondagegrøften mindre tykke end i første omgang forventet, hvilket formentligt skyldes, at grøften blev udlagt på brink-området og ikke i de lavereliggende, tidligere enge.

De anslåede 90-100 cm afgravning i forbindelse med det kommende byggeri vil således på den sydlige halvdel af matr. 9q og 9r, der omtrent svarer til brink-området, medføre, at evt. bevarede kulturspor i undergrunden samt ældre kulturlag vil blive destrueret. I området omkring sondagegrøften, synes hovedparten af kulturlagene dog at tilhøre 18/1900-tallet, og således som udgangspunkt uden større kulturhistorisk værdi. Mulige ældre (middelalderlige?) lag sås dog i den sydlige del af grøften. Det skal understreges, at forholdene erfaringsmæssigt kan ændre sig radikalt over få meter, og det hér beskrevet ikke nødvendigvis kan tages som udtryk for situationen på hele det nævnte brink-område.

På de nordlige dele af matr. 9q og r samt 9s, der omfatter, tidligere, lavereliggende engområder, kan moderne opfyld bevirke, at afgravninger indtil 1 meters dybde ikke vil påvirke væsentlige kulturlag. Dette forhold blev dog ikke klarlagt ved den aktuelle undersøgelse.

Den lille sondageundersøgelse klarlægger naturligvis ikke de arkæologiske interesser på det kommende byggefelt, men bidrager til en bedre forståelse af områdets topografi og dermed til de forventelige lagtykkelser etc. Undersøgelsen vil sammen med de kommende boreprøver på arealet indgå i en vurdering af de arkæologiske tiltag, der bør foretages forud for det kommende byggeri.